

целом. Обосновывается целесообразность распространения компетентностной модели для обеспечения расширенного воспроизводства портов как инфраструктуры, а также применения метода конечных элементов для исследования целостной транспортно-технологической системы порта и решения задачи комплексного исследования ее процессов и объектов, оценки вклада каждого элемента в работу ТТС порта. Анализ особенностей развития Мариупольского морского торгового порта выявил значительные резервы для инвестиций в улучшение его конкурентных позиций.

Ключевые слова: компетенции, конкурентоспособность, транспорт, система, анализ, порт, грузы, метод конечных элементов.

Pnytskyi D. O.

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

Zinchenko S. G.

State Enterprise "Mariupol Sea Commercial Port"

THE SEARCH FOR THE IDEAL MODEL OF TRANSPORT AND TECHNOLOGICAL SYSTEM OF A PORT: COMPETENCY-BASED APPROACH

Summary

The article is dedicated to the search for an optimal model for the development of a transport enterprise, on the sample of the sea port, in modern conditions. Dynamics of the global and regional markets, value chains, technologies, and trade roots call for new strategies combining private and public investments in ports. Countries that had actively invested in the development of port and other transport infrastructure later increased exports in times. The authors come to the conclusion that further deepening the specialization of Ukraine's seaports in certain market niches will contribute to improving the efficiency of both individual ports and the domestic port cluster as a whole. Approaching to the ports as an infrastructure, we offer to make a wide use of the competency-based model in order to ensure the expanded reproduction of ports. Competency-based model is known to be one of the modern ways to improve ports' competitiveness in many countries. This model has to be outlined in national and corporate strategies as a strong diversified link with universities and other educational and research institutions. It is also vital for port's competitiveness to incorporate into their practice the finite-element method for the study of the integrated transport and technological port system and the solution of the task of a complex investigation of its processes and objects, and evaluation of the contribution of each element to the operation of the port's transport and technological system. The main emphasis of the paper is on the ports of the Black and Azov seas and especially the specifics of the development of the Mariupol Sea Commercial Port, its positions within the ranking of regional sea ports.

Keywords: transport, system, competitiveness, analysis, port, cargoes, finite element method.

УДК 378:005.93;338.2

Шевченко О. О.

Київський національний університет технологій та дизайну

МОТИВАЦІЙНИЙ ПІДМЕХАНІЗМ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯМ В СИСТЕМІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Застосовуючи засади системного підходу сформовано мотиваційний підмеханізм механізму управління енергозбереженням в системі закладів вищої освіти. Візуалізовано його, як складову МУЕСЗВО, на схемі, що дозволило з'ясувати особливості його реалізації. Визначено зміст та роль економічної, ціннісної, стратегічної та самомотивації для впровадження заходів з енергозбереження і забезпечення ефективності енергоменеджменту в освітніх установах. Визначено за результатами декомпозиції мотиваційного підмеханізму загальні критерії стабільності функціонування і розвитку МУЕСЗВО.

Ключові слова: мотиваційний підмеханізм, механізм управління енергозбереженням, економічна мотивація, ціннісна мотивація, стратегічна мотивація, самомотивація.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сьогодні доведено ефективність щодо оптимізації енергоспоживання у вищих навчальних закладах запровадження організаційних, техніко-технологічних інновацій і матеріального стимулювання енергоощадності та енергозбереження за рахунок внутрішніх резервів, що, в свою чергу, втілюється у зменшенні витрат вищих навчальних закладів на енергоносії [1]. Проте, відсутність системного підходу до мотивації реалізації політики енергозбереження не дозволяє досягнути бажаного результату за рахунок побудови системи енергоменеджменту за усіма рівнями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поруч із організаційно-правовим, функціональним та

контрольним підмеханізмами механізму управління енергозбереженням у вищих навчальних закладах важливе значення має мотиваційний. Поділяємо думку О. Вольської щодо його тісного зв'язку із причинами і наслідками управлінської діяльності, спрямованої на досягнення мети енергозбереження та позитивних результатів, що досягається шляхом мотивування не тільки окремих осіб чи суб'єктів, але і систем управління загалом [2].

На обов'язковості застосування цього підмеханізму наголошують більшість дослідників проблем різних сфер державного управління, серед яких О. В. Федорчак [3], Н. Р. Нижник, В. М. Олуйко [4, с. 236], М. І. Круглов [5, с. 111], О. М. Кравченко [6], С. О. Шапіро [7]. Оскільки мотиваційний, як і інші механізми державного управління, є емпірич-

ною та науково-теоретичною категорією. Правового статусу набув тільки економічний механізм енергозбереження, який є складовою досліджуваного мотиваційного підмеханізму [8]. Законом України «Про енергозбереження» передбачено впровадження економічного механізму енергозбереження в господарчу практику для забезпечення інтенсифікації й поширення процесів енергозбереження на ринкові відносини. Економічний механізм енергозбереження повинен стимулювати раціональне споживання та економію паливно-енергетичних ресурсів, запровадження широкого застосування енергетично ефективних технологічних процесів, обладнання та матеріалів [9]. Але незначні зрушення в цій сфері свідчать про неефективність існуючого порядку. Водночас, відомі положення не дозволяють сформулювати системне уявлення про забезпечення мотивації енергозбереження у системі вищих навчальних закладів України, що робить її неефективною.

Невирішені частини загальної проблеми дослідження. Опрацювавши результати відомих досліджень у сфері енергозбереження в освітніх установах, засвідчуємо недосконалість та неорганізованість існуючих підходів, що вимагає аналізу та пошуку нових засад і механізмів забезпечення енергозбереження та енергоефективності функціонування вищих навчальних закладів.

Формулювання цілей статті. Сформулювати на засадах системного підходу мотиваційний підмеханізм, з'ясувати особливості його реалізації та побудувати його схему, як складової механізму управління енергозбереженням в системі закладів вищої освіти (МУЕСЗВО).

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. В результаті проведеного дослідження сформовано мотиваційний підмеханізм на основі системного підходу, декомпозиції та дефініції категорії МУЕСЗВО. Візуалізацію моделі мотиваційного під-

механізму шляхом побудови теоретико-аналітичної схеми проведено на рис. 1, що відображає взаємодію керуючої та керованої підсистем в процесі формування та реалізації політики енергозбереження.

За умови використання системного підходу в мотивації енергозбереження доцільно виокремити такі складові: економічну мотивацію, ціннісну або моральну мотивацію, стратегічну та самомотивацію (рис. 1).

Інтереси суб'єкта управління енергозбереженням полягають у забезпеченні регламентування, регулювання та участі у відносинах між господарськими суб'єктами, між державою і юридичними та фізичними особами у сфері енергозбереження, щодо вироблення та використання паливно-енергетичних ресурсів, забезпечення зацікавленості підприємств, організацій та громадян в енергозбереженні, впровадженні енергозберігаючих технологій, розробці і виробництві менш енергоємних машин та технологічного обладнання, контролю й закріплення відповідальності юридичних і фізичних осіб у сфері енергозбереження.

Важливу роль у механізмі управління енергозбереження в системі вищих навчальних закладів України має мотиваційний підмеханізм, в його межах узгоджуються інтереси інституціональних суб'єктів енергозбереження та індивідуальних потреб, які формують комплексну систему факторів мотивації енергозбереження.

Зовнішні фактори щодо об'єкта управління – системи енергоменеджменту – утворюють сукупність можливостей і обмежень для розвитку, а внутрішні фактори забезпечують реалізацію індивідуальних мотивів суб'єктів енергозбереження та менеджерів, які узгоджуються в процесі цілевстановлення при формуванні стратегії енергозбереження, формулювання мети, цілей і завдань управління енергозбереженням.

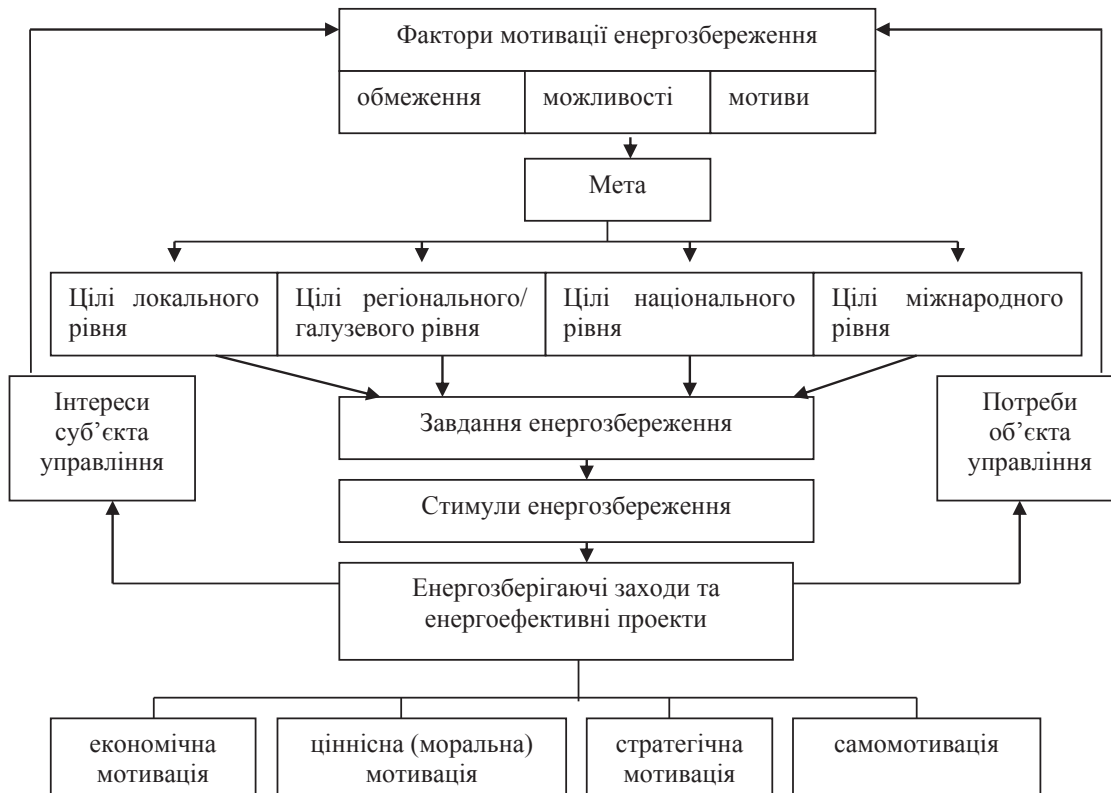

Рис. 1. Теоретико-аналітична схема мотиваційного підмеханізму

Потреби об'єкта управління енергозбереженням уособлюють дискомфорт, нестачу або необхідність будь-яких цінностей чи дій для забезпечення реалізації політики енергозбереження: необхідність мобілізації значних фінансових ресурсів, розширення переліку ініціатив й заходів з підвищення енергоефективності та енергоощадності, лібералізацію енергетичних ринків, розвиток державно-приватних партнерств у сфері енергоефективності й енергозбереження тощо. Інтерес виступає обумовленим мотивом суб'єкта енергозбереження, що виникає через розуміння актуальності, ролі та сутності енергозбереження і втілюється у визначенні умов і засобів для реалізації заходів. Мотиви енергозбереження є актуальними викликами, що провокують дії для їх ліквідації.

Обмеження бувають ресурсними, техніко-технологічними, економічними, адміністративними, нормативно-законодавчими тощо. При цьому, будь-які сприятливі зміни, які нівелюють вплив обмежень формують вікно можливостей для розвитку діяльності з енергозбереження та реалізації заходів відповідної спрямованості.

Сучасний мотиваційний підмеханізм побудований на основі програмно-цільового підходу. Мета і цілі енергозбереження визначаються чинним законодавством та програмними документами. На міжнародному рівні передбачено Директивою 2006/32/ЄС щодо енергетичної ефективності кінцевого використання енергії та енергетичних послуг розроблення трьох національних планів дій з енергоефективності країн-членів ЄС та створення системи моніторингу й оцінки виконання. Для цих цілей на міжнародному рівні створено Цільову групу з енергоефективності для підтримки та забезпечення узгодженої імплементації директив [10]. Українською стороною Національний план дій з енергоефективності на період до 2020 року сформовано на базі Національного плану дій з енергоефективності, запропонованого для Договірних Сторін Енергетичного Співтовариства цільовою групою з енергоефективності.

Згідно цього документа передбачено національну індикативну мету енергозбереження – досягнення цільовим показником у 2020 році рівня 9 відсотків середнього показника кінцевого внутрішнього енергоспоживання у 2005–2009 роках (6501 тис. т.н.е), а на контрольному етапі у 2017 році – досягнення проміжного показника енергозбереження на рівні 5 відсотків (3612 тис. т.н.е).

Ця мета реалізується через досягнення цілей, закріплених у системі цільових програм з енергоефективності та енергозбереження. На міжнародному рівні це Директива 2006/32/ЄС щодо енергетичної ефективності кінцевого використання енергії та енергетичних послуг; Директива 2010/31/ЄС щодо енергоефективності в будівлях; Директива 2010/30/ЄС щодо маркування енергетичної продукції.

На національному рівні ними є наступні програмні документи:

– Державна цільова економічна програма енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2017 роки передбачає: 1) створення умов для наближення енергоемності валового внутрішнього продукту України до рівня розвинутих країн та стандартів Європейського Союзу, 2) зниження рівня енергоемності валового внутрішнього продукту на 20 відсотків порівняно з 2008 року (щороку на 3,3 відсотка), 3) підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів і посилення конкурентоспроможності

національної економіки, 4) оптимізація структури енергетичного балансу держави шляхом збільшення частки енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива до 10 відсотків у 2015 році, 5) зменшення частки імпортованих викопних органічних видів енергоресурсів та заміщення їх альтернативними видами енергоресурсів, у тому числі вторинними [11];

– Державна стратегія регіонального розвитку;
– Концепція Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки [12];

– Комплексна державна програма енергозбереження України і Програма державної підтримки розвитку нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії та малої гідро- і теплоенергетики, основними цілями яких є забезпечення економії традиційних паливно-енергетичних ресурсів за рахунок відповідно зменшення обсягу їх споживання та використання нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії [13, 14];

– Постанова Кабінету Міністрів України «Про визначення пріоритетних напрямів енергозбереження» від 04.07.2006р. № 631, якою визначено наступні цілі енергозбереження: 1) збільшення частки альтернативних видів палива у структурі енергоспоживання; 2) впровадження ресурсозберігаючих технологій та підвищення енергоефективності (знижити обсяг споживання традиційних видів енергоносіїв на 10 відсотків) [15];

– Програма економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» [16], де енергозбереження та енергоефективність є одними з пріоритетних цілей при споживанні паливно-енергетичних ресурсів кінцевими споживачами в контексті реформи електроенергетики;

– Стратегія економічного та соціального розвитку України "Шляхом європейської інтеграції" на 2004-2015 роки, схваленої Указом Президента України № 493/2004 від 28 квітня 2004 року передбачала необхідність стимулювання впровадження енергозберігаючих технологій шляхом врегулювання на законодавчому рівні інструментів економічного стимулювання енергозбереження та самофінансування впровадження енергозберігаючих заходів бюджетними установами (в т.ч. ВНЗ), скасування диференціації цін на енергоресурси для різних споживачів, зниження рівня енергоспоживання в установах бюджетної сфери, удосконалення державного контролю за реалізацією завдань з енергозбереження [17].

На галузевому/регіональному рівні реалізуються сьогодні:

1) Бюджетна програма «Вища освіта, енергоефективність та сталий розвиток» ціль якої полягає у зменшенні витрат університетів на енергоносії у 2017-2019 роках за рахунок підвищення енергоефективності вищих навчальних закладів шляхом реконструкції (ремонт) будівель, закупівлі енергоефективного обладнання через механізм пільгових кредитів Європейського інвестиційного банку;
2) Стратегія регіонального розвитку;

3) Програми енергоефективності областей [18];

4) Програми енергозбереження та енергоефективності міст, районів, областей, які для закладів бюджетної сфери передбачають стимулювання розвитку галузі енергоефективного будівництва і реконструкції, забезпечення умов щодо виявлення і залучення вітчизняних та іноземних інвестицій та інформування про економічні, екологічні й соціальні переваги енергозбереження, підвищення громадського та освітнього рівня у цій сфері [19, с. 6-7; 20];

5) Концепції енергозбереження областей, міст, районів;

6) Концепції підвищення енергоефективності будівель;

7) Програми сталого енергетичного розвитку областей, районів, міст (підготовані учасниками Угоди мерів) передбачають наступні цілі: впровадження енергоощадних заходів та поширення використання поновлювальних джерел енергії для зменшення викидів парникових газів щонайменше на 20%;

8) Меморандуми про співпрацю у сфері енергозбереження між Держенергоефективністю та органами місцевого самоврядування;

9) Програми охорони навколишнього природного середовища тощо [21-24].

Значна частка в структурі енергозбереження в закладах вищої освіти, як і в сфері послуг, належить модернізації систем опалення приміщень (57 відсотків), модернізації (заміні) діючих систем внутрішнього та вуличного освітлення й постачання гарячої води. Недостатня участь галузевих центральних та місцевих органів влади у забезпеченні покращення енергоефективності будівель бюджетного сектору (в тому числі і вищих навчальних закладів, бо ВНЗ III-IV рівнів акредитації фінансуються за рахунок коштів державного, а I-II рівня – за рахунок місцевих бюджетів) зумовлювала використання ними значного обсягу енергоресурсів, зокрема теплової енергії, прями втрати якої сягають 30% і не покращують комфортні умови. Тому серед цілей енергозбереження цього рівня визначено отримання істотної економії енергії із низькою собівартістю та формування енергоефективної поведінки завдяки проведенню освітніх, навчальних програм та інформаційних компаній.

Завдання енергозбереження:

1) локальний рівень: запровадження 100-відсоткового комерційного обліку використання енергії; впровадження обов'язкового та добровільного енергоаудиту, сертифікації й енергоменеджменту; здійснення заходів з термомодернізації; залучення енергосервісних компаній тощо; санація старих будівель шляхом застосування ізоляційних технологій, у тому числі заміни вікон, утеплення даху, стін; впровадження енергоефективного обладнання і технологій; оновлення рухомого складу; підвищення рівня експлуатації існуючого енергетичного господарства споживачів тощо;

2) галузевий/регіональний рівень: оснащення будівель бюджетної сфери засобами обліку та регулювання (в тому числі й тепловими лічильниками); включення витрат на енергозбереження у тарифи на постачання енергоресурсів чи видатки за спеціальними бюджетними програмами; модернізування тепломереж та теплових пунктів (теплосистем населених пунктів); термомодернізація будівель вищих навчальних закладів та бюджетної сфери загалом шляхом ефективного утеплення зовнішніх стін і дахів, заміни вікон; проведення інформаційних кампаній для забезпечення економії енергоресурсів; запровадження державно-приватного партнерства при реалізації проектів у сфері енергозбереження; запровадження співфінансування з різних інвестиційних джерел; спорудження об'єктів з виробництва альтернативних видів енергоресурсів; будівництво автономних геліо- та вітроенергоустановок; застосування інноваційних енергоефективних технологій для зменшення споживання традиційних видів енергоносіїв; реконструкція, модернізація, заміна існуючого енергообладнання для підвищення коефіцієнта корисної дії; вико-

ристання когенераційних установок; заміщення невідновлюваних енергоресурсів відновлюваними; заміна трубопроводів для теплопостачання на попередньо ізольовані; використання альтернативних джерел енергії; зниження шкідливого впливу на навколишнє середовище тощо [15];

3) національний рівень: удосконалення будівельних норм та стандартів; впровадження схем сертифікації будівель; введення стандартів енергоефективності; фінансова підтримка для здійснення заходів із підвищення рівня енергоефективності; залучення енергосервісних компаній у процес реалізації проектів з енергоефективності та енергозбереження; удосконалення та впровадження законодавчої бази для укладення енергосервісних договорів; адаптація стандартів палива та технологій його використання до європейських стандартів тощо;

4) міжнародний рівень: скорочення обсягів викидів парникових газів, зменшення споживання традиційних ПЕР, збільшення частки ВДЕ в кінцевому споживанні енергії тощо.

Стимули енергозбереження: 1) довгострокові гарантії для інвесторів щодо виплати за досягнутою економією згідно енергосервісного договору; 2) прозорий механізм відбору переможців тендерів надання енергосервісних послуг; 3) впровадження інформативних рахунків про обсяги споживання енергоресурсів вищими навчальними закладами та установами бюджетної сфери; 4) впровадження інформування в рахунках про обсяги потенційного енергозбереження в результаті впровадження енергоефективних заходів; 5) прийняття закону про енергетичну ефективність будівель та підзаконних актів; 6) запровадження набору обов'язкових правил, норм, вимог щодо ефективного використання та економії паливно-енергетичних ресурсів; 7) економічних санкцій за порушення стандартів ефективного використання енергоресурсів виробниками неенергоощадної продукції та за неефективне використання ПЕР; 8) нормативи мінімального споживання енергії; 9) запровадження сертифікатів для підтвердження досягнення суб'єктами господарювання економії електроенергії шляхом впровадження енергоефективних заходів; 10) запровадження мінімальних вимог для енергоефективності нових будівель й існуючих будівель, які підлягають капітальному ремонту; 11) системи сертифікації енергетичної ефективності будівель (Енергетичний сертифікат як документ, що дає вичерпну інформацію про енергетичні характеристики будівель та рекомендації щодо економічно ефективних рішень для поліпшення їх оновлення з точки зору енергоспоживання); 12) врахування критеріїв енергоефективності під час здійснення державних закупівель; 13) фінансова підтримка заходів з енергозбереження за рахунок коштів Фонду енергоефективності, місцевих бюджетів, міжнародних фінансових організацій та приватних інвестицій, зокрема енергосервісних компаній; 14) впровадження революційного механізму наповнення Фонду енергоефективності тощо [10].

В основу економічної мотивації закладено закони справедливого розподілу, які передбачають участь суб'єктів енергозбереження та менеджерів у вигодах та результатах енергозбереження. Вона реалізується шляхом застосування економічних стимулів: інвестицій, пільгових кредитів, участі в розподілі економії витрат чи додаткового доходу, компенсації витрат на впровадження заходів з енергозбереження, оплати праці та участі у прибутках й власності. Дія економічних стимулів орієнтована на компенсацію вартості затрат на енер-

гозбереження або задоволення потреб у ресурсах суб'єктів енергозбереження.

Результати проведених досліджень відображають актуальність саме економічної мотивації через зниження чисельності студентів у ВНЗ, зростання тарифів на енергоресурси та комунальні послуги тепло- і водопостачання та відведення, невідповідність вартості навчання у ВНЗ рівню витрат на підготовку студентів, зростання важливості інвестицій у саморозвиток вищих навчальних закладів. На національному рівні вона полягає у виконанні взятих міжнародних зобов'язань в обмін на дешеві інвестиційні ресурси, підвищення енергетичної та економічної незалежності від політики постачальників паливно-енергетичних ресурсів, зменшення бюджетних витрат на компенсацію вартості енергоресурсів та імпортозалежності, обмеження обсягів пільг, зменшення фінансування витрат на енергоресурси вищих навчальних закладів та інших установ бюджетної сфери тощо.

Для міжнародного, регіонального й галузевого рівня енергозбереження особливу роль відіграє ціннісна (моральна) мотивація, що полягає у реалізації суспільних цінностей та задоволення потреб і запитів територіальних громад. Реалізується вона через вимоги до обмеження викидів парникових газів, регламентування питомих норм витрачання ПЕР, затвердження обсягів споживання енергоносіїв, стандарти та будівельні норми тощо.

Стратегічна мотивація полягає у формуванні усвідомлення особою її ролі у вищому навчальному закладі, єднання із ВНЗ та гордості за приналежність до його спільноти, чи в усвідомленні суб'єктом соціально-економічної значимості внеску результатів енергозбереження в регіональному або національному масштабі. Ефективність енергозбереження значно підвищується при лаконічності, обґрунтованості, досяжності та зрозумілості цілей енергозбереження й енергоефективності, при погодженні цілей з особистими інтересами суб'єктів енергозбереження.

Самотивація – це процес визначення суб'єктом енергозбереження мотивів й інтересів, які обумовлюються його власною системою потреб та цінностей, а їх реалізація забезпечується шля-

хом ефективною діяльністю у сфері енергозбереження. Самотивація формується через економічну зацікавленість, змістовність, значущість для задоволення суспільних потреб, незалежність й децентралізованість прийняття рішень, лояльність та дерегуляцію [25; 26, с. 130].

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. На основі системного підходу сформовано мотиваційний підмеханізм механізму управління енергозбереженням в системі закладів вищої освіти, дія якого відбувається через узгодження інтересів суб'єктів та потреб об'єкта енергозбереження й факторів зовнішнього середовища, що втілюється в системі обмежень, можливостей та мотивів, якими визначається мета та деталізуються цілі енергозбереження за рівнями. Візуалізація схеми відображає вплив економічної, ціннісної, стратегічної та самотивації на запровадження заходів з енергозбереження й забезпечення їх ефективності.

Ґрунтуючись на результатах декомпозиції мотиваційного підмеханізму пропонуємо розглядати наступні загальні критерії стабільності функціонування і розвитку МУЕСЗВО: 1) ефективне виконання функцій; 2) своєчасне реагування на загрози і виклики, які впливають на інтереси, обмеження і мотиви; 3) запобігання погіршенню і зривам у функціонуванні на окремих етапах трансформації чи реформування; 4) легітимність структурно-функціональної будови за рахунок узгодженості взаємодії керуючої та керованої підсистем або входу і виходу; 5) забезпечення структурної єдності та стійкості; 6) узгодженість сформованого бачення моделі майбутнього стану та напрямку розвитку МУЕСЗВО; 7) врахування й узгодження інтересів суб'єктів енергозбереження; 8) відповідність змін стану об'єкта управління загальному вектору розвитку енергозбереження; 9) забезпечення узгодження результатів попереднього аналізу з прогнозом змін та оцінкою наслідків для об'єкта управління у віддаленій перспективі; 10) можливістю методологічного забезпечення створення прийнятного механізму управління енергозбереженням для врахування вимог інтегрованості окремих його рівнів та практичної реалізації.

Список використаних джерел:

1. Управління енергоспоживанням у вищих навчальних закладах [Текст] : монографія / [І.М. Грищенко, В.В. Каплун, М.В. Дяченко, О.В. Власенко, Р.В. Каплун, Г.С. Жулай]. – К. : КНУТД, 2013. – 245 с.
2. Вольська О.М. Трансформація механізмів державного управління соціальним розвитком [Електронний ресурс] / О.М. Вольська // Публічне управління : теорія та практика. – 2013. – № 1 (13). – Харківський регіональний інститут державного управління НАДУ. – URL : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2013-1/doc/1/05.pdf>.
3. Федорчак О.В. Класифікація механізмів державного управління [Електронний ресурс] / О.В. Федорчак // Демократичне врядування. – Вип. 1. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2008. – URL: http://www.lvivacademy.com/visnik/fail/O_Fedorchak.pdf.
4. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади [Текст]: навч. посіб. / за заг. ред. Н.Р. Нижник, В.М. Олуйка. – Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2002. – 252 с.
5. Круглов М.И. Стратегическое управление предприятием [Текст] / М.И. Круглов. – М.: Русская деловая литература, 1998. – 356 с.
6. Кравченко О.М. Теоретичні підходи до визначення поняття «механізм державного управління» [Електронний ресурс] / О.М. Кравченко // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2009. – № 3. – URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?operation=1&iid=56>.
7. Шапиро С.А. Мотивація [Текст] / С.А. Шапиро. – М.: ГроссМедиа, 2008. – 224 с.
8. Мазур І.М. Удосконалення механізму стимулювання впровадження заходів із енергозбереження [Текст] / І. М. Мазур // Матеріали 66-тої науково-технічної конференції професорсько-викладацького складу, науковців, аспірантів та студентів 5-8 грудня 2011. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова. – С. 81–84.
9. Про енергозбереження : Закон України від 01.07.1994 № 74/94 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1994. – № 30. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/74/94-%D0%B2%D1%80>.
10. Про Національний план дій з енергоефективності до 2020 року [Електронний ресурс]: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1228-р / Держенергоефективності; Кабінет Міністрів України. – К., 2015 р., листопад. – 63 с. – Режим доступу: <http://saee.gov.ua/uk/regulations>.
11. Про продовження строку виконання Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 929 [Електронний ресурс] / Кабінет міністрів України. – К., 2015 р., листопад. – 3 с. – Режим доступу: http://saee.gov.ua/sites/default/files/KMU_929.zip.

12. Концепція Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки : Розпорядження КМУ від 19 листопада 2008 р. № 1446-р [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: <http://www.naer.gov.ua>.
13. Комплексна державна програма енергозбереження України: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.02.1997 № 148 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/148%D0%B0-97-%D0%BF>
14. Програма державної підтримки розвитку нетрадиційних та відновлюваних джерел енергії та малої гідро- і теплоенергетики: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.12.1997 № 1505 [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1505-97-%D0%BF>.
15. Про визначення пріоритетних напрямів енергозбереження [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 04.07.2006р. № 631 / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0865-06>.
16. Програма економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» [Електронний ресурс]: Указ Президента України / Комітет з економічних реформ при Президентові України. – URL : http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf.
17. Стратегія економічного та соціального розвитку України "Шляхом європейської інтеграції" на 2004-2015 роки [Електронний ресурс]: Указ Президента України № 493/2004 від 28 квітня 2004 р. – Режим доступу: http://shron.chtyvo.org.ua/Halchynskiy_Anatolii/Stratehiia_ekonomichnoho_i_sotsialnoho_rozvytku_Ukrainy_2004-2015_shliakhom_yevropeiskoi_intehratsii.pdf.
18. Про програми підвищення енергоефективності та зменшення споживання енергоресурсів [Електронний ресурс]: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.12.08 №1567-р. – Режим доступу: <http://saee.gov.ua/documents/laws/Rozporuyadzhennya-KMU-1567-vid-17.12.08.doc>.
19. Про схвалення проекту програми енергозбереження для населення Івано-Франківської області на 2015-2018 роки [Текст]: Розпорядження Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 08.10.2015 р. / Івано-Франківська ОДА, 2015. – 11 с.
20. Програма енергозбереження та енергоефективності м. Івано-Франківська [Електронний ресурс]: Рішення сесії міської ради від 16.02.2010 №14 XLVII / Івано-Франківська міська рада. – Режим доступу: <http://www.mvk.if.ua/uploads/files/ek05051002.pdf>.
21. Концепція енергозбереження міста Івано-Франківська (Електронний ресурс): Рішення виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 22.06.2007р. № 323/ Івано-Франківська міська рада. – Режим доступу: <http://www.mvk.if.ua/uploads/files/ek250918.pdf>.
22. Муніципальна концепція підвищення енергоефективності будівель м. Івано-Франківська на 2011-2020 роки [Електронний ресурс]: Рішення виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 15.09.2011р. № 380-14 / Івано-Франківська міська рада. – Режим доступу: URL: – Режим доступу: <http://www.mvk.if.ua/uploads/files/ek250918.pdf>.
23. Муніципальний енергетичний план (МЕП) м. Івано-Франківська на 2012-2016 рр. [Електронний ресурс]: Рішення виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 15.09.2011р. № 380-14/ Івано-Франківська міська рада. – Режим доступу: <http://www.mvk.if.ua/uploads/files/ek250914.pdf>.
24. Програма охорони навколишнього природного середовища міста Івано-Франківська на період до 2015 року [Електронний ресурс]: Рішення виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 15.09.2011р. № 380-14 / Івано-Франківська міська рада. – Режим доступу: <http://www.mvk.if.ua/uploads/files/ek250913.pdf>.
25. Колот А.М. Мотивація та мотиваційний процес на промисловому підприємстві: сучасне розуміння, основні положення / А.М. Колот // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ «ХПІ». – 2014. – № 64 (1106). – С. 32-39.
26. Максимова О.М. Синтез параметрів нестабільної політичної системи. / О.М. Максимова // Вісник СевНТУ: зб. наук. пр. Вип. 123/2011. Серія: Політологія. – Севастополь, 2011. – С. 128-131.

Шевченко А. А.

Київський національний університет технологій и дизайна

МОТИВАЦИОННЫЙ ПОДМЕХАНИЗМ МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕМ В СИСТЕМЕ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

Резюме

Применяя принципы системного подхода сформирован мотивационный подмеханизм механизма управления энергосбережением в системе высших учебных заведений. Визуализирован он, как составляющая МУЭСВУЗ, на схеме, что позволило выявить особенности его реализации. Определено содержание и роль экономической, ценностной, стратегической и самомотивации для внедрения мероприятий по энергосбережению и обеспечению эффективности энергоменеджмента в образовательных учреждениях. Определены по результатам декомпозиции мотивационного подмеханизма общие критерии стабильности функционирования и развития МУЭСВУЗ.

Ключевые слова: мотивационный подмеханизм, механизм управления энергосбережением, экономическая мотивация, ценностная мотивация, стратегическая мотивация, самомотивация.

Shevchenko O. O.

Kyiv National University of Technology and Design

MOTIVATION SUBMECHANISM OF ENERGY SAVING MANAGEMENT MECHANISM IN THE HIGHER EDUCATION INSTITUTION SYSTEM

Summary

Applying the systematic approach principles the motivation submechanism of the mechanism of energy saving management in the system of institutions of higher education was formed. It was visualized as a component of ESMMEIS at the scheme, which let find out the peculiarities of its implementation. The content and role of economic, value, strategic and self-motivation for implementation of energy saving measures and ensuring energy management efficiency in educational institutions are determined. The general criterias of the stability of ESMMEIS functioning and development are determined by the results of the motivational submechanism decomposition.

Keywords: motivation submechanism, mechanism of energy saving management, economic motivation, value motivation, strategic motivation, self-motivation.